

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

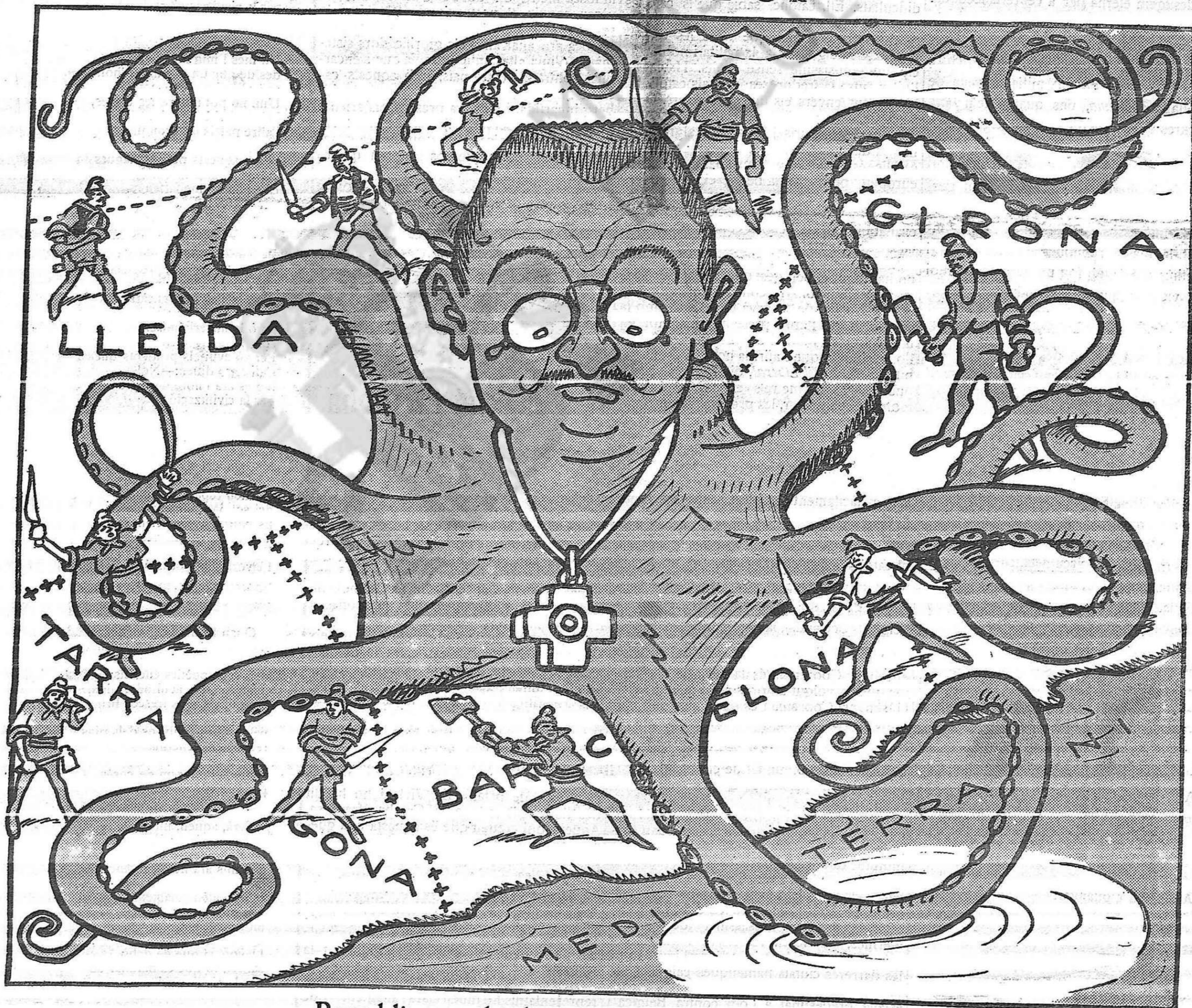
AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

EL PRAT-POP

Republicans: hi hà que tallar-li els tentàculs

Les eleccions de demà

El poble de Catalunya és amplemment republicà. És lliberal la tradició gloriosa de la nostra terra. És lliberal el pensament català. Fou el gran Maragall qui va dir aquelles paraules sintètiques: «L'ànima de Catalunya és la llibertat».

Per això la Mancomunitat catalana, per representar verament al nostre poble, ha d'ésser lliberal.

L'esperit de la raça i l'esperit de la llibertat, en unió íntima, han d'aixecar la Catalunya futura. Les eleccions de diputats provincials, que abans tenien una petita importància, la tenen ara molt major. Se tracta, no ja de les Diputacions provincials buides de virtualitat, sinó de la Mancomunitat, plena d'esperances, si de realitats no.

Això és el que ha de tenir present, demà, l'elector de Catalunya. El seu vot ha d'ésser per una Mancomunitat lliberal i alhora catalaníssima.

A lluitar i a guanyar! Bèlgica i les dues Espanyes

ODEM ben jurar, que si en aquest moment ens pregunten quins homes figuren en les candidatures republicanes, no recordarem més enllà de tres o quatre noms. No'ns interessin els homes. Lo que desperta els nostres entusiasmes i les nostres energies és l'hermós espectacle d'aquesta concordia republicana que desitgem eterna per a veure-la feconda.

Ho hem dit en altres ocasions i acabem de confirmar-ho, una vegada més, els aconteixements. Dividits, els republicans som quatre de la capelleta de *Fulano*, mitja dotzena de la colla de *Zutano*, uns quants de'n *Pau*, uns altres quants de'n *Pere* i els *berengueristes*. Units, som legió.

I com que aquesta vegada, afortunadament se ha lograt una avinença lleal, desinteressada i solament inspirada en la defensa dels interessos de Catalunya i de la Llibertat, la massa republicana se ha enardit i el míting del Tívoli fou un hermós preludi de la victòria que demà obtindran les forces avançades de Catalunya.

Ha sigut tanta la empena de l'esperit republicà i tant viu els desig d'aferrar la fe absoluta en l'ideal i la convicció vigorosa de la nostra força, que totes les candidatures presentades són netament republicanes, sense barreges circumstancials ni pactes de conveniència.

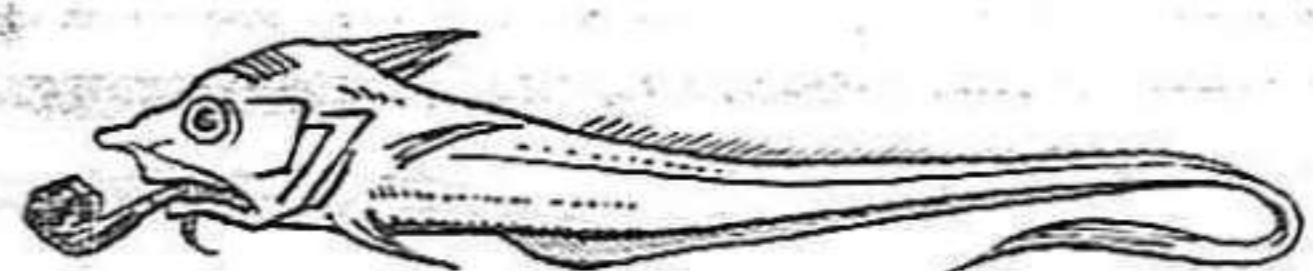
L'hora, doncs, és la més oportuna per a ressucitar aquell vigorós partit republicà de Catalunya, que tants triomfs havia aconseguit, i per a portar-lo a una actuació vigorosa ben necessària en les circumstàncies excepcionals que actualment travessa la política espanyola.

Convé que ningú regategi el seu esforç, que no's perdi força i temps en discussions estèrils, que's tanquin els ulls a qualsevol impuresa petita en profit d'una causa gran i reconfortadora, i que demà l'abnegació i el generós desinterès de tots, escriguin una pàgina de gloria en l'història brillant del partit republicà de Catalunya.

A les mans de tots està el pervindre de la Llibertat de nostra terra. Ningú voldrà la responsabilitat d'haver-lo compromès amb la seva oïssia, la seva incoherència o la seva traïció.

A lluitar i a guanyar!

JEPH DE JESPU

AQUESTS dies ha visitat Madrid un ministre belga, el senyor Cooreman, acompanyat d'un parent seu canonge. El senyor Cooreman pertany a la més significada de les fraccions catòliques de Bèlgica. Amb un desig ben natural de concitar-se la simpatia dels espanyols, ha procurat, per tots els medis, fer-se agradable. La seva missió no deixava d'oferir-li vives dificultats. Ell, catòlic, sabia que'ls catòlics espanyols apoiaven als alemanys contra Bèlgica; i sabia, en canvi, que totes les esquerres havien significat a la petita i noble nació un entusiasme sense límits. Havia de lluitar entre la fredor respecte als catòlics i l'ingratiut envers els lliurepensadors. Com a catòlic, se comprèn que procurés acostar-se als correligionaris d'Espanya, malgrat l'immensa distància entre un catòlic belga i un catòlic espanyol, en espiritualitat i sentit europeu, però com a belga, el seu impuls natural havia de dictar-li un acte de públic agraiement a les generoses fraccions que han exaltat el nom de Bèlgica com el d'una fortalesa de llibertat.

Dolorós és dir-ho: el senyor Cooreman no ha tingut el bell gest que devia... Ha parlat com a funcionari i com a catòlic; no pas com a ciutadà de la seva terra, a tò amb la sublimitat de l'hora present. Fins i tot en una entrevista amb el senyor Gómez Carrillo, periodista que s'afirma home d'esquerra, publicada en *El Liberal*, diari que's diu republicà, va permetre's exposar, sobre el monument a Ferrer, les propietats incongruències de certa premsa espanyola, i atribuir a les esquerres belgues opinions que certament desconeixia... — I tot això és molt lamentable... Semblava elemental que hi hagués reciprocitat d'ajuda, en aqueixa aliança tàcitament establerta entre els republicans espanyols i la monarquia belga. — Tingui's en compta la facilitat amb que tots nosaltres vàrem oblidar l'obstinació del partit catòlic belga contra el sufragi universal, qui hauria emancipat d'un monopoli inventat el govern de Bèlgica. — El senyor Cooreman ha preferit afalagar (contra nosaltres, belgòfils declarats), la germanofilia dels nostres clericals...

Lo que no haurà segurament penetrat el senyor Cooreman és la casta de catolicisme que ha volgut amorosir. Lo que no sabrà el senyor Cooreman és que, fins des d'el punt de vista cristià, hi ha molt més parentiu entre un catòlic belga i un lliurepensador espanyol, ja que un i altre estan atemperats i units per una comunitat de ciutadania europea de que no participen les nostres furioses «clericalitats».

Malaguanyada i pobre missió, la del senyor Cooreman! Mentre ell, amb suau canoa, venia a convencer doçament una multitud catòlica, aquesta anava seguint amb ansia devoradora l'avenç de l'exèrcit protestant; excusava la devastació impia dels emporis de catolicisme i de les catedrals gòtiques; aprovava l'assassinat de paisans inermes; publicava ressenyes tendencioses sobre l'acceptació resignada de l'invasor en les darreres ciutats flamenques caigudes sota el jou... Podria dir-se que aqueix esperit estava predestinat a l'odi contra Bèlgica i

després d'haver-la atropellada com a catòlic en el segle XVI, sota el duc d'Alba, l'atropellava en el XIX com a protestant!

El bon ministre tancà el ulls davant tot això. Va seguir ignorant que existia encara un catolicisme de les cavernes, secta de vells cabecillas sanguinaris, de turbes convulses i frenètiques, qui exultaven de goig a cada mortandad saviament organitzada; un catolicisme de genteta qui sonreia davant els darrers defensors de les idealitats pures, tendrament puerils; un catolicisme prompte sempre a esgrimir l'espasa de l'odi, de l'intolerància i la persecució; un catolicisme qui, mentre els catòlics belgues, amb tot i usufructuar el poder permanent, havien lliberalitzat l'Escola, volia encara imposar an el Mestre la tirania del dogma, i expulsar de la càtedra els professors rebels!

¿Per quines desgraciades corrupteles el nostre país estarà condemnat a produir sempre les més odioses desvirtuacions del sentit religiós? ¿Per què, per què, lo que hauria d'ésser esperit de pau i amor, de bondat i dolçura, d'embadaliment en la visió infinita, se torna aquí passió roja de carnicers i d'almogàvers?

Honrat ciutadà flamenc, nosaltres, lliurepensadors espanyols, os perdonem la vostra ingratiut. Havieu sentit parlar de l'eterna Espanya negra, cantada pel vostre gloriós compatriota Verhaeven, i sols an aqueixa Espanya vella sou vingut a saludar. No és culpa vostra que ignoreu que en la gran guerra espiritual d'avui ja hi pren part una altra Espanya jove, generosa, inquieta, febril; una Espanya que aprofita amb orgull el nom de Bèlgica per a posar-lo, com un rescat, en contraposició amb el de la fosca metròpoli de Felip II. A vos, qui vàreu seguir el vostre immortal rei en la seva negativa de màrtir davant el Cèsar, no os toca ara anar amb els glorificadors sistemàtics d'una altra antiga tirania que s'encarnitza contra el vostre país; amb aquests catòlics qui van avui a una batalla de Muhlberg invertida, i a l'hora present pagarien a preu d'or (oh Cervantes!) una victòria turca de Lepant... Bèlgica té un nom massa clarament lliberal per a que vos ignoreu quines són les vostres fileres...

GABRIEL ALOMAR

La dualitat d'Europa

S'ha dit que era una guerra civil aquesta gran guerra d'ara. Ens hem de entendre. Guerra civil entre homes d'una mateixa cultura, sí que ho és. Malgrat les diferències que distingeixen les cultures nacionals contemporànies, s'ha creat per damunt d'elles una cultura general, supra-nacional, en la qual col·laboren homes de totes les terres europees. Hi ha, doncs, a Europa, una unitat de cultura.

Però unitat de cultura no és el mateix que unitat d'ideal. En la palestra de les idees nacionals, no hi ha unitat, sinó oposició i lluita. L'unitat ideal no existeix a Europa. Ens referim a les altes idees directrius dels pobles, respecte a la convivència dels Estats i les patries, respecte a les normes supremes del govern del món.

I precisament és el govern del món la cosa que avui se disputen els bel·ligerants damunt els camps de batalla. En Viviani ho ha dit des de la tribuna de la Cambra francesa. Aquells qui creuen que és aquesta una guerra per imposar una Cultura, s'equivoquen. És, en veritat, una guerra per imposar una *Idea política*.

En això no hi ha cap guerra civil. No existeix unitat, sinó dualitat. Dualitat pregonna, essencial, irreductible. El pensament polític qui empeny l'Alemanya és antitètic del pensament qui empeny la França i la Anglaterra.

L'Alemanya pensa — i els seus homes representatius ho diuen clara i altament — que

el món ha d'ésser governat per la voluntat germànica. La germanització del món és el seu ideal nacional. Així el pangermanisme, estenent monstruosament les seves ambicions, esdevé la germanització universal.

L'Anglaterra i la França pensen que cada poble ha de viure la seva pròpia vida diferenciada. No volen fondre els pobles en un sol troquell nacional, que'ls faci d'igual encuny. Com ha dit John Golsworthy, els anglesos i els francesos no senten ja l'anhel de la dominació.

No pot haver-hi unitat entre aquestes dugues idees. La seva dualitat no acabarà amb una síntesi, sinó amb la mort d'una de les dugues enemigues. Entre Von Jagow i Lloyd George no és possible cap avinença. Menys possible és encara l'avinença entre l'ànima bàrbara de l'Alemanya i l'ànima civilitzada de la França. Ja va dir el geògraf llatí que *el Rhin és un riu que separa dos mons*.

FULMEN

TOT PER LA CIVILITZACIÓ!

La guerra, ara, està parada. I es comprèn. El dia, breu; els camps, amb tres pams de neu. Les carreteres, fangoses i en tan malíssim estat, que canó que allí s'arrisca ja és pot dir canó encallat. Com volem que la gent lluiti amb cap mena de braó, mal li diguin que treballa per la civilització!

Mireu-vos una trinxera. Un mes i mig ha passat des de que un escamot d'homes està allí dintre enterrat. L'un no pot moure les cames, l'altre té el braç adormit, l'altre pateix de bronquitis i està tussint dia i nit. Si ara aquests pobres haguessin entrat de cop en acció, calculeu lo que farien per la civilització!

No. El fret, diguin lo que vulguin els lapons i els esquimals; no es l'època més propícia per dar batalles campals. Pot ser l'esperit, encara, sentirà un cert frenesí, però la matèria misèra com la fareu obeir? Per xò avui els prudents queies s'aturen i diuen:—No! No és ara l'hora de batre'ns per la civilització.

Sortosament els bons dies retornaran molt aviat. No heu vist els aucells alegres que aquest dematí han passat? No heu reparat la carícia del sol, ja, quin escalf té?... És la Primavera hermosa, la Primavera que vé!... Deixeu, deixeu que ella arribi... Llavors serà l'ocasió de tornar tots a la lluita per la civilització.

Quan l'ample cel s'assereni i ells riallers camps verdejants mostrin les tendres primícies dels seus poètics encants; quan l'herba, avui adormida, aixequi els seus frescos brins i la savia corri a onades pels troncs robustos dels pins, recobrada l'energia i plens de resolució, veureu si'n farem de coses per la civilització!

Serà, aquell, un espectacle que deixarà al món pasmat. Què componen les misèries que fins ara hem presenciats?... Els fets d'aquests darrers mesos representen solament uns modestos exercicis, un senzill entrenament... Quan la Primavera apunti... Llavors sí que de debò sabreu lo que és barallar-se per la civilització!

C. G. G.

SONATA VI

Les Gallos, van quedar malament, dius? A mi tant se m'en dona. També hi queda en Dato i ningú en parla.

Deixeu-me descansar, demà amb això de les eleccions tindrè que treballar molt. No per res, no, per gust. Un hom en havent votat ja està llest, però a mi ningú me *quita* el gust d'anar a les portes dels col·legis dient mal de la Lliga, i sobre tot dels mauristes, i pot ésser fins d'algú altre.

Ja m'hi trobo.
 —On va vostè, senyor Esteve.
 —A votar per en Parpal.
 —El parpal és vostè, dit sia amb tots els respectes.
 —I per què?
 —Que no sab qui és el senyor Cosme Parpal.
 —Home, diu que és tan savi.
 —Savi? Preguntiu als estudiants, que no pronuncien són cognom sense anyadir-hi una paraula que faci consonant.
 —No entenc.
 —Sí, home:
 Parpal,
 Clerical.
 —Ara hi caic! de manera que:
 Parpal,
 Morral.
 —Justal
 —I, Parpal!
 A.....!

—Clavat! Entornisse'n, senyor Esteve i no voti a tal subjecte.

—*Bueno*, votaré a en Nadal.
 —Té el mateix consonant, i, Mare de Déu de la Empenta! que s'ha tornat boig? Vostè votar an aquest enemic de les tradicions? Que no sab que ha fet malbé la casa de don Delfi Artós, convertint la fatxada en una mena de carrer empedrat que s'ha posat dret.
 —On? Aquella del carrer Ample?
 —Just.
 —Doncs, que'l voti sa mare!
 —Votaré a l'Argemí.
 «Carlinot i home de bé, no pot ésser.»

—També té raó, senyor Moritz. I doncs, a qui voto jo?
 —Home, donades les seves maneres de pensar no m'atreveixo a aconsellar-lo. Pot ser els republicans.
 —Vol callar, Moritz, vol callar?
 —Doncs, no voti.
 —Això faré.

I això farà ell i molts, mentres tant, jo, ja m'hauré divertit.
 Mira que diu a *La Vanguardia*: «Periodista, joven, sabiendo escribir a máquina, buen estioo literario, apto para cazar anuncios, se necesita para confiarle la dirección y administración de un importante periódico. Sueldo setenta y cinco pesetas.»
 Quina ganga, i que generosos. No sé per què les donen les 75 pessetes, tanta gent com trobarien que'ls hi faria de franc.
 I de la guerra? Ara en això de la guerra me sembla que tot està subordinat a la qüestió deis Dardaneis. Sabeu de què me fa l'efecte Turquia? D'un goç.

Sí, d'un goç que té entrevesat un òs al coll i com més esforços fa més endintre se li fica. L'òs, en aquest cas, són les esquadres aliades; ja veureu com hi arriben al davant de Santa Sofia.

A la seva salut, nois.

MORITZ XII

Camperoles

Avui he vist al camp una formiga que empleava l'astúcia i la paciència en desgranà una espiga de blat, amb gran constància i diligència. Després de molts treballs n'ha hagut l'entrega; i flairant tots els grans que allí hi havia el més gros arreplega, que esforçant-s'hi amb prou feines l'arrocega, i decidida vers son cau fa via.
 I caminant amb penes i fatigues, ara passa un obstacle, ara rodola, i saltant branquillons, que ella creu vigues, la troven ses amigues, la saluden i deixen tota sola.
 I al fi de la jornada, quan, victoriosa, aprop del cau se veia, ve una pedra, pot-sè a l'etzar tirada, i la formiga mor allí aixafada.
 I les altres formigues, entre tant, el gra que ella ha portat arreplegant el recullen cap dins i se'l parteixen; que a voltes la dissort consent que del treball que a uns du la mort, els altres se'n gaudeixen.

LL. BARCELÓ I BOU

El miracle dels duros

En cas històric, referit no fa pas molt temps per un dia-ri italià:

En un poblet de regular importància hi havia una església parroquial amb rector i vicari. El rector era un pillet que se la passava molt bé, i el vicari, un sant home ple de fè que no tenia mai un xavo.

Un dia, estant-se aquest últim a la porta de l'església, va passar un pobre:

—Una gracia de caritat, per l'amor de Déu!

—Ell vos ampari.

—Miri si té algun centimet...

—No, bon home; sóc tan miserable com vós, jo. Passeu quan hi hagi el senyor rector.

—Repassi's les butxaques... De vegades Nostre Senyor obra miracles... Vostè que té tan bon cor, miri si li queda algun centim escaducer...

—Vos dic que no; no'n tinc mai de quartos.

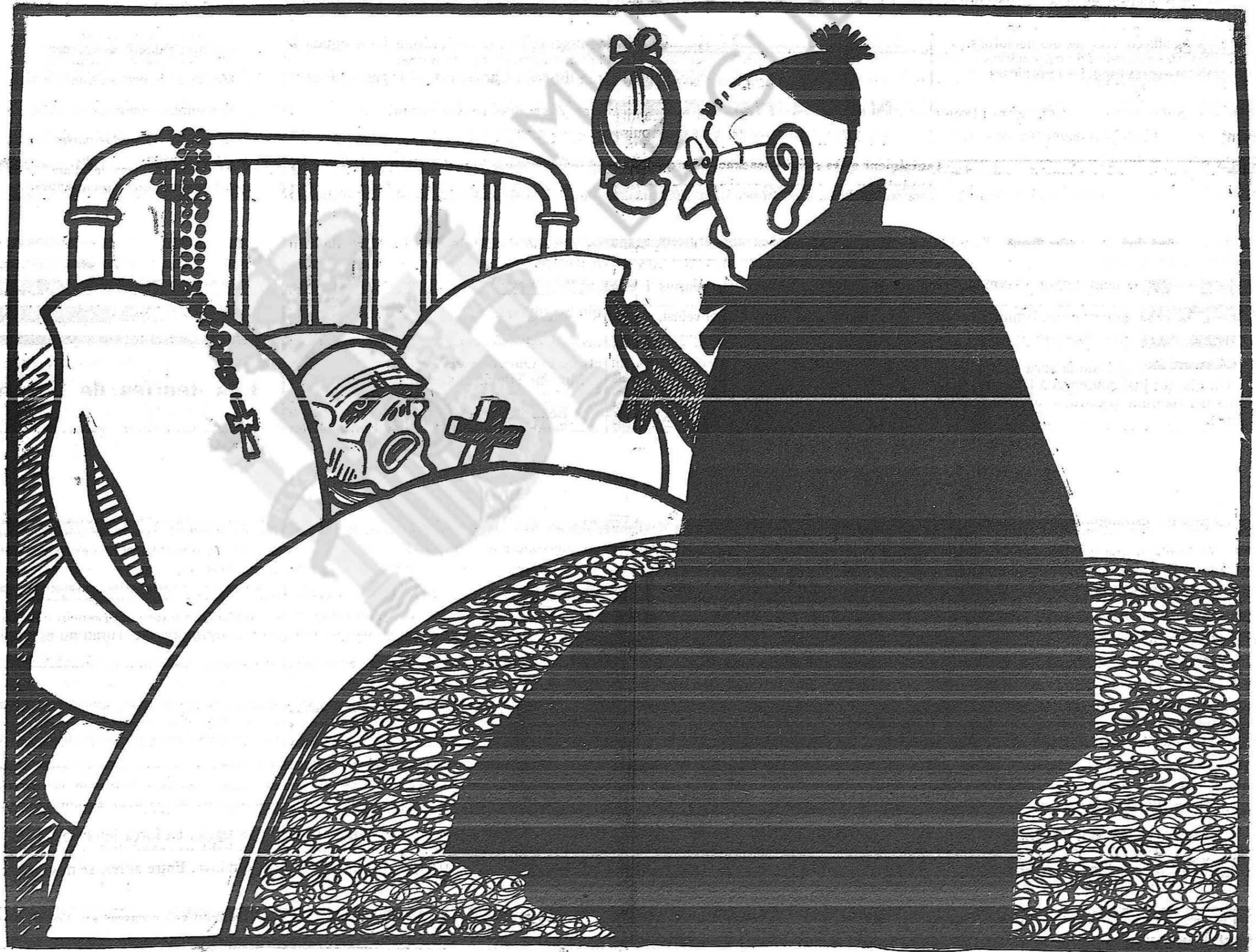
—El pobre amb insistència:

—Miri-ho... De vegades..., un miracle...—

El vicari, per a fer content al captaire, es gira, d'una revolada, les butxaques de la sotana cap-per-vall, i... cling!... ca-ta-cling!... ca-ta-cling!... vinga rodolar duros per terra.

Tots dos varen restar corpresos d'admiració i d'espant.

Realement, això no podia ésser altra cosa que un miracle. Déu volia que'l bondadós

—Fes-te càrreg que Déu te crida...

—No hi vui anar!

sacerdot practiqué la caritat i li havia fet nèixer els duros a les butxaques.

El vicari, radiant de joia, va donar una de les monedes al pobre, i en cridà d'altres que pel carrer passaven, i aviat va tornar-se a quedar sense diners.

Tot-hom del poble se n'enterà i va córrer cap a l'església; les dones ploraven d'emoció; els homes li besaven la sotana. El vicari, en acció de gràcies, va posar-se el ruquet i l'estola, i va celebrar una gran missa en l'altar major...

En aquell moment arribà el rector, que havia anat a fira a una vila pròxima:

—Què és això?... A què venen tantes lluminaries?... tanta gent?

Aleshores el vicari, tremolant encara de satisfacció, li explicà el miracle dels duros.

—Miracle?...—interrompé el rector.—Lo que has de fer una altra vegada, és no equivocar-te de sotana, així no donaràs als pobres lo que no és teu...—

I afegí entre dents, fora de sí:

—Tu sí que m'has ben arreglat!... Trenta duros que havia destinat per a comprar el tocino!...

L. A.

Cal persistir

Cinta mediterrània d'un blau pur, la teva dolça pau m'és parladora de la tragedia immensa, covadora d'un embrió mundial, ignot, futur.

Cantem a l'embrió, volguem-lo herald de benestars humans, d'hores despertes; viril, seré, d'audàcies ben completes reb-blant rampells de boig i de malalt.

La Llibertat, els Drets, la Democràcia, se troben en perill, clamen queixoses als seus fills convençuts, desmemoriats.

No vagi a dals-hi fel nostra falacia amb les aspres esponjes oprobioses d'entusiasmes de fira, apaivagats.

J. COSTA I POMÉS

EL 42

O hem tingut l'honor de sentir-lo disparar mai aquest canó, o morter, o lo que sigui, però a tots ens ha aixordat l'espantós soroll de la seva anomenada.

Un dia, tot just començada la guerra, ressonà per damunt d'Europa un espetec terrible.

—Què és això?—varem preguntar, mig admirats, mig aturadits.

I els que estaven en el secret varen respondre'ns:

—El 42.

La premsa estrangera, especialment l'anglesa, s'apressurà a satisfer la nostra curiositat, explicant-nos, amb tota mena de detalls, la vida i miracles de l'espantable monstre.

El 42 era un colossal canó, fabricat secretament per la casa Krupp, que'ls alemanys guardaven amagat, empleant-lo només en les «feines» difícils.

Era d'acer fos, i una vegada montat, amb totes les seves pessés i accessoris, pesava la friolera de 100 tonelades.

Els projectils, cilíndrics, d'un metre i vint centímetres de llarg, tenien un pes de 800 quilògrams, però, al afegir-hi la càrrega, que era una especie de dinamita anomenada *troyl*, arribaven a pesar-ne 960.

Un corresponsal, que semblava haver-lo vist i tocat, donava del 42, detalls que esgarriaven.

—El canó—deia—pot disparar-se en línia recta o per elevació, com un morter. En el primer cas, fa uns blancs «magnífics» a 25 quilòmetres; en el segon, no allarga més que fins a 16. La longitud del canó no baixa de 20 metres, i és tan tremendo l'estrèpit que fa al disparar-lo, que'ls artillers encarregats d'aquesta operació han de fer-ho molt de lluny, i així i tot queden, sempre, una estona aixordats. El treball de carregar-lo està, no obstant, tan ben calculat, que sense grans presses pot fer un disparo cada deu minuts.

Armats amb aquesta eina irresistible, els alemanys varen anar a Lieja, a Namur, a Maubeuge, a Anvers... i ningú ignora les atrocitats que de les seves visites varen resultar-ne.

I, és clar, com que ni'ls belgues, ni'ls francesos, ni'ls anglesos posseïen un instrument que pogués tapar la boca al 42, fort atacat per aquest mammut d'acer, era fort destruït.

Així varen declarar-ho els diaris i així va creure-s'ho tot-hom, llegint les descripcions que un dia i un altre dia, ens venien fent de la terrible màquina de guerra.

Doncs bé, volen saber uua cosa?

Tot lo que fins avui hem llegit sobre això és una novel·la.

El famós 42 no ha existit mai. I com que no ha existit, no ha estat mai a Bèlgica, ni a França ni en lloc, ni és ell, per lo tant, el qui ha fet les heroicitats que durant tants mesos han lloat en les columnes de tots els diaris d'Europa.

La llegenda del monstros Krupp és pura i simplement el fruit de la fantasia d'algú qui, amanint amb trassa l'infundi, ha tingut l'habilitat de donar-li vida i fer passar per un gran canó lo que no era més que una gran bola.

I aquí surgeix, naturalment, una qüestió novíssima.

Si el 42 és tan sols una ingeniosa invenció, a qui hem d'atribuir la seva paternitat? A quin camp deu pertèixer el qui ha posat en circulació tan estranya novel·la? *Qui prodés?* A qui podria convenir-li?

No ho sospita el lector?

Jo sí. Però m'ho callo.

La meua condició de perfecte neutral no me permet descórrer el vel de lo que, potser, ben considerat, no és cap misteri.

TIT

Notes de fora

Badalona.—Fa ja temps que tenim un conflicte entre el nostre Ajuntament i el gremi de negociants de bestiar que assorteixen el nostre mercat local. Prenent peu d'un petit arbitre sobre les despulles del bestiar de llana i boví, que no arriba a un cèntim per tersa, venen ara els negociants i obliguen als carnicers a una pujada sobtada de 0'25 pessetes per kilo. L'opinió pública es mostra cada dia més indignada amb aquests procediments tan desaprensus i està interessada per a que l'Ajuntament obri amb energia i vetllí pels interessos del veïnat, tallant en tot lo possible aquests abusos que pesen de ple sobre'l poble consumidor que aquí, en sa absoluta majoria, és obrer i treballador. Com que'ls negociants estan fermament lligats pels compromisos d'un Sindicat que per lo vist pot fins arribar a decretar la mort per fam, l'opinió pública espera un acte d'energia de l'Excel·lentíssim senyor Governador que talli d'un cop aquest nus d'egoisme i desaprensió.

El nostre Ajuntament republicà ha donat una mostra de lo que és l'administració republicana quan és exercida per homes íntegres i honorats. En la sessió de la passada setmana va discutir-se la liquidació del pressupost de l'any passat la qual porta un superàvit veritat de més de 25,000 pessetes, després d'haver atès totes les atencions municipals de l'any, d'haver destinat més de 37,000 pessetes a milleres i gastos extraordinaris i d'haver reorganitzat quasi bé tots els serveis públics. Va quedar patentat que l'administració dels republicans en l'Ajuntament de Badalona pot servir de model a moltes grans ciutats. Sobre tot mostra un aclaparador contrast amb l'Administració de la gent de la dreta, (carlins i regionalistes) que va liquidar el seu últim pressupost amb 3,000 pessetes de déficit, lo que ha servit per a que la premsa local ho comentí amb molt interès i per a que tota l'opinió pública faci les degudes comparacions molt falagueres per a els nostres correligionaris a quins felicitem sincerament per la seva brillantíssima gestió municipal.

Bagur.—Tenim, fa poc, un alcalde accidental que'ns ha resultat un blede. Fins ara havia fet l'home dient-se liberal, progressiu i socialista, i ara tot-de-cop, acaba de prohibir els balls d'entrada, els balls públics, perque som a la Quaresma.

Es veritat que amb aquest acte acaba de guanyar-se l'estimació de les beates que trobant-lo tan bo ja li diuen carinyosament *el noi dolç* i ell riu per sota el nas. L'home encara és fadrinet.

Això ensenya que quan venen eleccions cal mirar una mica més a qui es vota.

Ai, *noi dolç*, que aviat has ensenyat l'orella!

Salt.—Són molts els veïns que protesten del procedir de la Junta municipal que, en el repart de consums d'aquest any, ha augmentat la quota que pagaven els pobres i ha rebaixat la dels rics.

Veritat que'ls individus que formen l'anomenada Junta són uns homes que sols firmen el repart, qual únic autor, el secretari municipal, el fa a gust del marquès de Camps. Gràcies an aquest cacic, que és el verdader responsable de la mala administració que tenim se nomenà auxiliar de l'escola al sol·licitant que menys apitius reunia, un nen que encara juga pels carrers.

Fa enrogir de vergonya, també, el veure l'estat de complet abandonó en que's troba el cementiri.

Fins quan, ciutadans, suportarem aquestes coses?

MOSSÈN Carles era de casa bona; però com que en el clero, com en tots els exèrcits, s'ha de passar de cabo a sargent i de coronel a comandant, per fer les seves primeres armes en l'armada eclesiàstica, entrà de vicari en una bona parroquia.

An ell se n'hi enfumà dels vuit duros i perque'l deixessin tranquil amb els seus llibres, n'hauria donat no vuit més, sinó àdhuc setze; però, que és cas? Des de'l dia en que la vanitat el temptà i li feu cantar aquell sermó que enterní a tots els feligresos de la parroquia, el rector, mossèn Tomás, no'l deixava tranquil per a que reincidís.

El dia de Nadal, al païdor el gall, amb el vi ranci tastat i la majordona ja asseguda a taula, el senyor rector digué:

—Mossèn Carles, mai diria amb què pensava ara?

—Vostè dirà, senyor rector.

—En la Quaresma,

—I ara? Que li ha fet mai el dinar?

—No, home, no. Pensava en els sermons de la Quaresma. Vostè és qui té de fer-los, totes les nostres ovelles, frisen per tornar-lo a sentir. Amb això no valen excuses; prepara's i a lluir-se i, sobre tot, a portar animes a la Gloria del Senyor. La Mare de Déu li pagarà.

Mossèn Carles restà atuit.

Els sermons de Quaresma. Com aquell qui no diu res.

Vinga rumiar-hi, i com més rumiar-hi menys fer-hi res. Així passà Carnestoltes i arribà el Dimecres de Cendra.

Mossèn Tomás el cridà:

—Com estem de sermons?

—Bé!... bé!... bé!

—Sembla una ovella, home, i vostè és un pastor. *Arriba!* Divendres comença.

Mossèn Carles, vinga rumiar, i rumiant, rumiant, arribà el divendres.

No dormí en tota la nit, però, al arribar la matinada li entrà la inspiració. Solucionat el conflicte s'adormí tant fort que tingueren que deixondir-lo.

Fregant-se els ulls pujà a la trona i digué:

—Germanes meves en Jesucrist: Totes, qui més qui menys, amb butlla o sense, porteu la camisa bruta. La Quaresma és una mena de bugada en la qual heu de rentar les vostres culpes. Sóm-hi, doncs!

Però, un dubte me pertorba. Les taques de les unes no poden embrutar a les altres? L'atacar uns pecats, no pot ésser escàndol per aquelles que no'ls hagin comès, i induir-les a pecar?

Ah! No, no. Anirem per ordre: Que vinguin no més les que s'hagin de corregir i les demés que's quedin a casa. Prou extès que està el mal; no hi hà cap necessitat de fer-lo córrer.

El primer divendres, o sia el segon, tractarem de les brutes.

El tercer, de les xerraires.

El quart, de les presumides.

El quint de les borratxes.

El sisè de les que falten al marit.

El setè... en el setè... vos donaré l'absolució.

Ara aneu-se'n en nom de Déu i de bé.

* *

I així se feu. Al primer sermó no hi anà

ningú, ni al segon tampoc, ni a cap tampoc. No més en el de les adúlteres comparegué una vella, viuda i sorda.

Mossèn Carles que s'estava fent un tip de de riure dies ha, fingí indignar-se dient que allò era un escarni i manà treure-la del temple.

Vingué el divendres de l'absolució i fou un ple. Ni que torejés el Gallo. Mossèn Carles, que ja estava descansat, ratllà en lo sublim, *culminó* que diuen els americans.

Les tractà com no's tracta ni an els pobres; els hi fregà per la cara la llur vanitat, peresa, luxúria, golafreria... Res, totes ploraven avergonyides i arrodillades davant del Crist. Mireu que arribà a cridar-les-hi:

—Males puces!

I ell?... reia!

Recordant a Víctor Hugo

El gran home, havia dit:

«—Vista desde certa altura, la Terra, com jo l'he vist, que tranquila sembla estigui, tant de dies com de nits!—»

Si avui, el Geni de França, pogués mirar com ahir l'Europa, en infern tornada, prò mirada des del cim de la seva gloria eterna, igualment deuria dir:

«—Quina quietut en la Terra!—»

Mes, si en esperit descendís, al veure el Sol de sa patria en un volcà convertit per l'ambició vil dels homes que'ns ha fet retrocedir, doncs, a l'època dels barbres, a l'era dels sarrains,

(esborrant del Calendari, dels segles, el segle xx), prompte's deuria convèncer de lo convenient, precis,

d'escriure la part segona d'«Els Miserables»; tenint la seguretat completa de que allò que sentim dir de «*nunca segundas partes fueron buenas*», eixa sí;

perque *els Miserables* d'ara ho són més que aquells antics.

PEPET DEL CARRIL

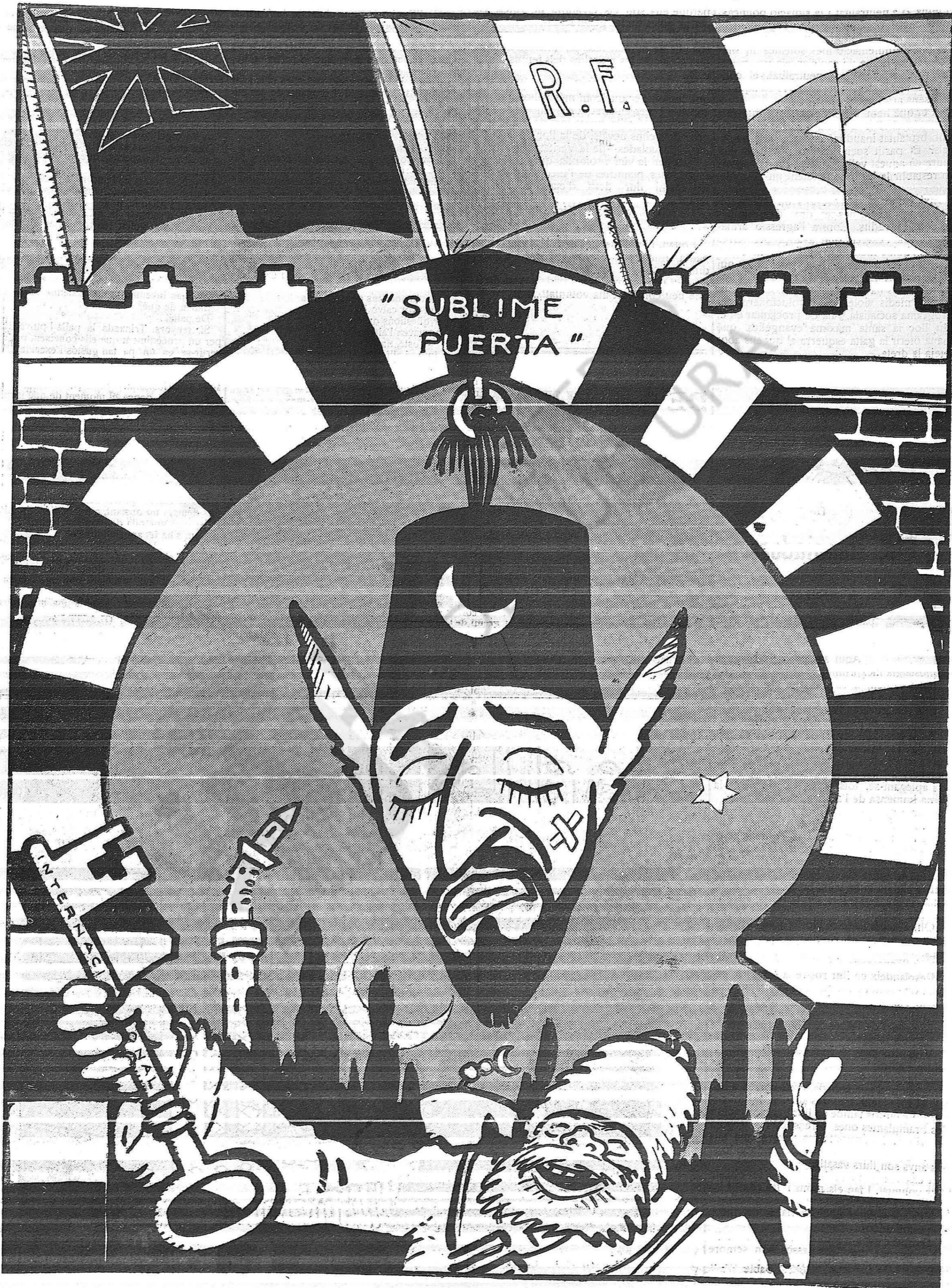
Les teories de Treves

L'honorable Claudio Treves, capitost del socialisme italià i diputat per Bolonia, és el més ferm defensor de la neutralitat de l'Itàlia davant del conflicte europeu. Ell ha lograt imposar al seu partit el criteri neutralista. Emperò, la minoria que s'aparta d'aquest criteri tancat és importantíssima, tant per la quantitat com per la qualitat dels seus homes.

Es Treves l'únic gros prestigi del socialisme marxista italià que s'ha declarat rotundament enemic de l'intervenció del seu país en la guerra present. Turati no és ni neutralista ni intervencionista; creu que l'Itàlia ha d'obrar segons siguin les circumstancies; del que's mostra contrari en absolut és de la vaga general en el cas que l'intervenció se produeixi. Mussolini, l'ex-director de l'*Avanti*, accentua cada dia més el seu criteri intervencionista i nacionalista. I Treves se va quedant sol, encara que la majoria oficial del partit l'acompanyi. Quan la qüestió de la Tripolitania, els avui anomenats socialistes reformistes se van separar de la vella organització. La força intel·lectual del marxisme italià va sofrir aleshores una considerable minva. Entre altres, se'n va anar Bisolati, esperit agut i agíllissim, que val per tot un Comitè. En aquella ocasió els dissidents tenien raó escassa; en l'ocasió actual, els dissidents en tenen molta més.

Hem volgut saber quines són les afirmacions capitals en que basen son criteri els neutralistes del socialisme italià. Amb aquest objecte hem llegit els articles de l'*Avanti* i els discursos de Treves. Fluxos articles, po-

El rus, a Anglaterra, França i demés germans

—Des d'avui vos dono la clau de casa.

bres discursos... Amb tot respecte sigui dit. Per mostra, podem citar la conferència que Treves va donar dies passats a Milà sobre el tema «La neutralitat i la situació política», conferència organitzada per l'agrupament *Pro Humanitate*. No hem vist gaires vegades una argumentació més sofisticada ni més feble. A tot home de cap clar, els arguments de Treves a favor de la neutralitat, el convencen de la tesi oposada. Heu's-aquí un dels seus arguments principals:

«Per què hem de proclamar la guerra a l'Alemanya? Per què ha violat i esquinçat amb brutalitat inaudita els pactes internacionals? El partit socialista no pot i no deu caure en aquest vell perjudici que consisteix en restablir la justícia cometent un altre delictes.»

Així, doncs, per Treves és un delictes defensar per les armes el dret dels pobles agredits i invadits. Contra l'agressió armada, contra l'exèrcit que avança per terres d'altri, quins medis sab el diputat de Bolònia? Si el respondrà amb la violència a qui violentament ha atacat és un delictes, l'honorable Treves ha de donar-se pressa a esborrar els medis violents i revolucionaris del programa socialista, i ha de proclamar en el seu lloc la santa màxima evangèlica que mana oferir la galta esquerra al qui ens abofeteja la dreta.

A. R. I V.

Els somniadors

Són els enviats de l'Infinit. Venen de lluny, d'ignotes patries sense fites. Venen dels cels, enviats pels déus. Aquí s'enyoren i s'ofeguen en nostalgia inexprimible.

I allà tornen, a sa pàtria, a l'Infinit, vers la llum de on han sortit.

Els construeixen l'avenir. L'avenir en ells present, com el passat i tots els jorns.

En la trepidant fornall de sos amples pits flameja'l foc inapagable que en sa ardorosa cursa guspirejant arbora altres fogueres en potencia.

I aplegant-se, tots junts van formant la flama immensa de l'amor diví.

Llur pare els guia.

Són invencibles, perque dominen tota força i són ells la voluntat, la Voluntat eterna que aixeca els astres i encén els sols.

Els sols. Ells són els grans sols de la vida, lo que'ns porta llum, lo que'ns fa viure. Sense ells no hi hà vida. Sense ells no hi hà llum. Fosca, buid. Ells són la Llum; ells són la Vida.

Oh, els somniadors! Florits ametllers, heràldic anunci de la Primavera, de la nova vida!

Són l'Esperança.

Resplandeix en llur rostre la serenitat sublim de l'Autòr Màxim, la llum enlluernant de lo Absolut, el misteri profund del no arribat...

Dictadors de l'Avenir.

Són els iniciats.

Veieu-los com corren adelerats—ells, la Llum—entre la fosca, com van anhelants vers l'imperceptible claror rosada de l'Orient precursora d'una aubada, com corren a besar el sol vinent, mentres tot és ombra encara! Veieu-los també en llur bergantí, sobre les bramulantes ones, serens, divins, segurs d'arribar a les noves terres verges que ells «ja sabien». Són els eters conqueridors, els anys són llurs vasalls.

Per ells no hi hà miracle, puig tot obeeix llur voluntat. I fan els móns i les edats i les especies i les races.

Els són—digué el Crist—la sal del món. Els sembradors.

Davant d'ells i a llurs costats, tot trontolla i s'enderroca, mes llurs passos són sempre plens de confiança imperturbable; perque

és per a ells que'ls mons s'enfonsen i les afaus s'aplanen, formant camí.

Camí! Ells no'n segueixen mai de camí, perque ells són els creadors de rutes, els eters guies de les generacions.

Jamai la venda del dubte ha enterbolit sos ulls de mirada intensa, intensa mirada, que atravesa les muralles dels temps innascuts.

Oh, els somniadors! Creadors d'imperis, que lluiten per quelcom més valios que les coronas i més enlairat que'ls sifials dels reis. Argonautes arduos, buscadors de la flor sens preu dels cims nevats, de la flor de les alçades immaculades—de la Veritat.

Escolten la veu profunda que desde les misterioses planuries de l'Inconegut va dictant-los-hi llur destí d'exploradors del temps...

I accepten, joiosos, la missió divina.

I quan, lliures del desterro, retornen a sa pàtria, llur Pare, obrint els braços, els hi diu:

—«¡Oh vosaltres, bons i fidels servidors, que heu complert ma voluntat!...»

J. ALEMANY

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 5 AL 11 DE MARÇ DE 1915

Per terra

No hi ha hagut en els darrers dies res de grossa importancia. Pels dos extrems del seu immens front de combat, els russos empenyen a sos enemics, que oposen una resistencia desesperada, però que van reculant. La ciutat de Stanislaw (Galitzia oriental) torna a ésser en mans dels russos.

Al front occidental, els francesos han seguit avançant lentament a la Champagne. També han avançat a l'Alsàcia. Els anglesos han tingut un important èxit a la regió de La Bassée, apoderant-se de Neuve-Chapelle.

Per mar

Segons la premsa anglesa, els tècnics oficials dels aliats calcularen que caldria un mes per forçar els Dardanelos. Els primers resultats han

superat les esperances concebudes, i ara és creu que amb tres setmanes de bon temps n'hi haurà prou.

Una nova escuadra britànica s'ha presentat davant d'Esmirna, gran ciutat de la Turquia asiàtica i important centre de comunicacions ferroviaries. Els seus forts han sigut bombardejats. La presa d'Esmirna pels aliats tallaria les comunicacions dels turcs amb la part meridional de son imperi.

Prossegueix la destrucció metòdica dels forts interns dels Dardanelos i el dragatge de les mines. Es de creure que d'un moment a l'altre els aliats desembarcaran un exèrcit nombrós.

Per l'aire

Un aviadador francès ha llençat bombes damunt la fàbrica de pólvora alemanya de Rotweil, incendiant-la; i sis aviadadors anglesos han bombardejat Ostende.

Epigrama

Tot anant dins d'un tramvia un senyor calvo i l'Agnès, per qüestions de diners disputaven l'altre dia.

—Vostè, tindria d'anar al jutjat i allí exclamar-se; així, sense incomodar-se, l'obligaria a pagar.—

Va dir-li així un del costat.— I ella respongué: Exclamar-me? Si tampoc podrà pagar-me!

Que no ho veu, que és un pelat?

Pep Cistellé

ELICIES de la guerra...

En els actuals moments, a França, en cada població de 1,000 cases, o sigui de 5,000 habitants, pot assegurar-se que s'hi compten:

30 cases que ploren la mort d'un individu de la familia;

30 cases més que gemeguen per tenir-ne un de manco, coix o presoner.

—Mira, noi, el tenen pres i no volen deixar-lo anar ni en llibertat provisional.

I 40 que'n tenen un de ferit, amb probabilitats de curació.

Ademés d'això, hi hà que tenir present que, d'homes compresos entre els 20 i els 45 anys, en cap casa n'hi queda ni un. Enviats al camp de batalla, tots ells corren el perill de figurar, quan menys s'ho pensin, en qualsevol de les anteriors classificacions.

Això, en set mesos de lluita. Què succeirà quan la present conflagració arribi al seu fi?...

Maleida sigui la guerra!

A Portugal no s'entenen.

Tan embolicada està la situació i tan excitats se mostren els esperits, que res d'estrany tindria que'l millor dia anessin a bolets i acabés allò com el rosari de l'aurora.

Amics portuguesos..., vosaltres que us trobeu de cara a l'Atlàntic, podeu veure-ho bé.

Abans d'estripar la grua, com sembla que aneu a fer-ho, voleu fer-nos el favor de mirar-vos en l'espill mexicà?

Són el diable, aquests alemanys.

Ara han inventat un nou sistema de fer pa... Saben de què?

De palla...

Sí, senyors. Trinxada la palla i pulveritzada per un procediment que ells coneixen, pot convertir-se en un pa tan gustós i excel·lent, que arriba a doblar les qualitats nutritives del pa ordinari. Per a fer sopes, sobre tot, diu que resulta superiosíssim.

Ha arribat, doncs, el moment de que tornin a cantar allò dels antics Segadors:

«Segueu arran, que la palla va cara...»
I nosaltres anyadim:
«Menja palla ruc!»

Les eleccions provincials no han de fer-se fins demà, i no obstant, a hores d'ara ja hi hà a Espanya una pila de diputats elegits.

Com s'ha fet aquest miracle?

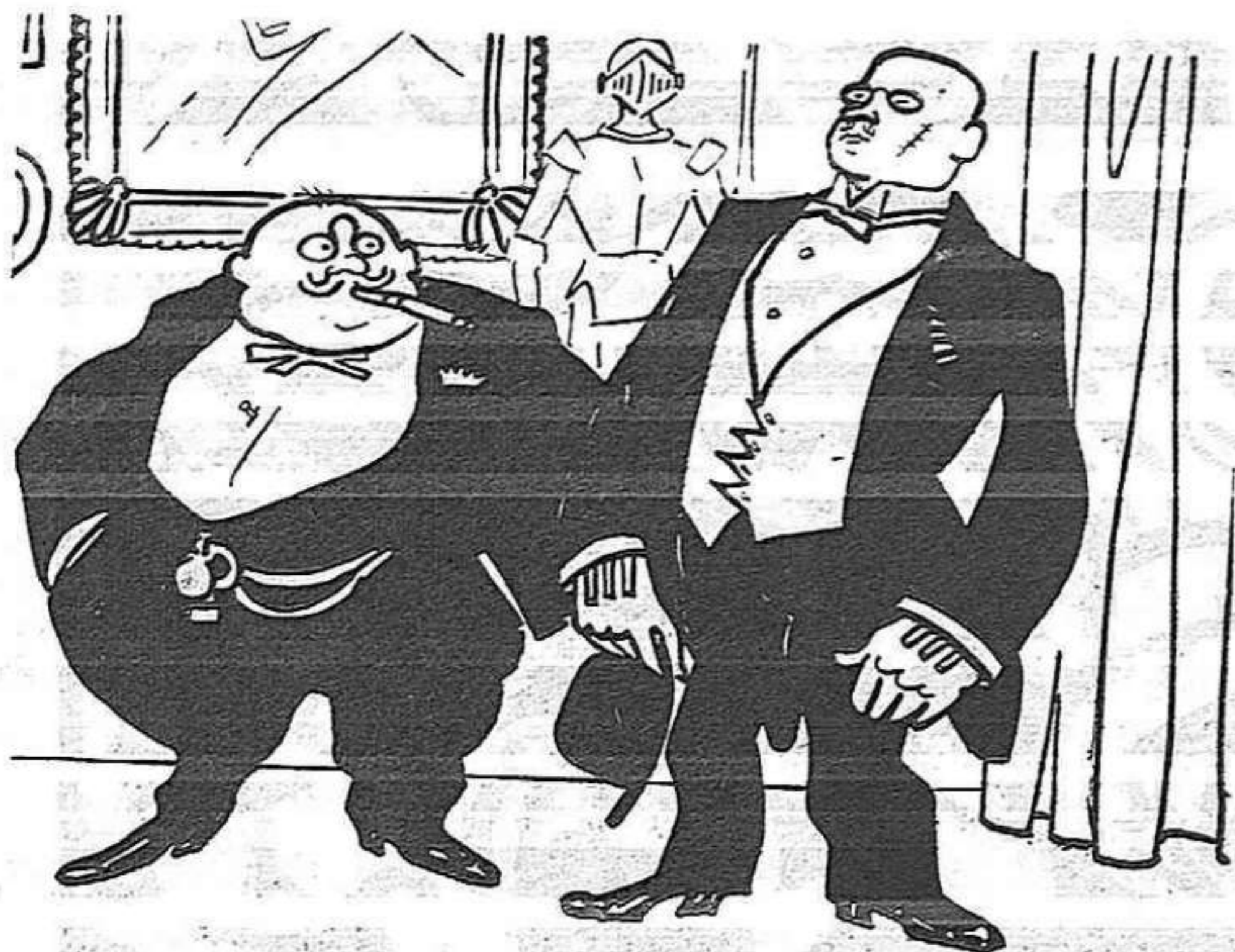
Per medi de l'article 29; aquest famós article de la llei electoral que permet, en certs casos, suprimir la votació i donar l'acta al candidat que ha sapigut manejar amb més traça la muleta.

Això, naturalment, sembla una mica estrany però no hi vol dir res.

Es la llei.

I el proverbi ja ho diu: feta la llei, feta la trampa.

Antologia bàrbara dels temps moderns (Núm. 10)

—Carai! Quina galeria de quadros!
—Són els meus mèrits de guerra.

—I amb què conta per sol·licitar la mà de la meua filla?
—Amb la creu de ferro, l'incendi d'un hospital i la destrucció de dos museus.

—Diu que vos falten queviures? Aquí teniu fills i pare, tot sigui per la Patria!

—Ja voldria ésser a París, aixís tindria dones i beguda de franc.

De consuetud amb lo que preceptúa el decret sobre les subsistències, el Govern ha dictat una Real ordre, en virtut de la qual, quan les autoritats locals observin que'ls aliments escassegin d'una manera sensible, poden apoderar-se dels magatzems dels acaparadors i expropiar els queviures que en ells hi hagin.

Tot això està molt bé. Però, i quan els magatzems, a l'hora del registre, apareguin buits i no's trobi en lloc ni un gra de blat, ¿què hauràn de fer les autoritats?

La Real ordre no'n diu res.

I és llàstima. Perque, an el pas que anem, aquest és el cas en que moltes localitats van a trobar-se molt prompte.

Els mauristes han trobat empresari, millor, han trobat empresaria. Es ella la senyora marquesa de Argüelles, qui seduïda per la paraula del senyor Barretó, qui a pesar del seu ridícol cognom és diputat, ha ofert 50.000 duros per a que's fundi a Madrid un diari maurista.

Si aquests diners els hagués repartit entre'ls idòneos, no hi hauria necessitat de diaris i tots els diputats de la majoria cridarien:

Maura, sí!
Visca el polític honrat!
Res, igual que ho fan amb en Romanones.

Nosaltres, amic lector republicà, som gent que sobra. Si estàs subscript a LA CAMPANA, a EL Progreso, a La Publicidad, a El Diluvio, digues que't tornin els diners si has pagat a l'avencada o no paguis els rebuts si encara estàs pendent amb l'Administració del periòdic.

Després cap a La Vanguardia; des d'aquelles planes és des d'on se treballa contra el règim. Llegix-te els devants que hi han davant dels telegrams i, sobre tot, uns articles que firma un tal Salaverria.

D'aquest senyor, sobre tot saboreja una obra d'art que's titula «Carles IV».

Nosaltres reproduïrem de bon grat l'article a que'ns referim, però si a algú han d'atacar el de la Justícia que sigui, al de la casa de davant.

Ara els nostres llegidors ja saben on poden trobar un bon platillo.

Què és un petó?...

Què és un petó?... preguntava un filòsof ranci i vell.

—Es un plaer dolç i bell—
un xicot, baix, mormulava.

—Es un sospir celestial—
deia una nena; i un gueto

va afegir:—un amuleto
que obre el cor més glacial.

Una vella:—Es un perfum
que rejuveneix la sang.

Un tonto:—Es tocar el fang i
embrutar-se, si és costum.

Un gomós:—Es am de pesca.

Un sorge:—Es un simulacre.

Un capellà:—Es àlit sacre,
que tonifica i refresca.

Un petó, és per un banquer
una lletra a plaço llarg.

Una coqueta:—Un amarg
que més tart, un dolç pot ser.

Un tísic:—Es un record.

Un savi:—Es una il·lusió.

Una monja:—Temptació!

Una verge:—Nostra mort.

Un metge:—Per mi és microbi
que enardeix tots els sentits.

Un advocat:—Són escrits
que fan que l'amor se provi.

Un rei:—Lo que no conec.

Un gitano:—Un frec de llavis.

Un botig:—Un perdona agravis.

Un escèptic:—Un refrec.

Un geometra:—Un petó
és joc de circumferències.

Un enginyer:—Dos potències
convergent a un sol factó.

Un físic:—Dos elements
elèctrics, que's neutralitzen;

que transformats, maguicitzen
sempre amb proporcions creixents.

Un químic:—Es reactiu
que dona un precipitat,
si hi hà amor de roig-morat,
groc-cera si amor no hi viu.

Un amant:—Constant anhel.

Una meretriu:—Fortuna.

Un poeta:—Un raig de lluna.

Un petó—per mi—és el Cel.

JORDI MUNTANER

LES ENDEVINALLES DEL NÚMERO 2388

A l'anagrama primer: *Tanca-canta*.—Al segon: *miru-miru*.—Al tercer: *mares-Armes*.—Al quart: *August-Gustau*.—Al quint: *Magi-Maig*.

A l'acentígraf: *Escola-Escolà*.—A la sinonímia: *Dif*.—A la conversa: *Calaf*.—Als jeroglífics. Primer: *Repetit*.—Al segon: *Talamanca*.—Al tercer: *Dos per tres, sis*.—Al quart: *Esteve*.

ANAGRAMES

I
—Si et tot la cara, *Total*,
vindràs amb l'oncle Marsal.

II
An a mi m'ha tot en Gual
no criar cap més total.

Joan Rocabert

DE PALPITANT ACTUALITAT

LA CATALOGNE ET LES GERMANOPHILES (CATALUNYA I ELS GERMANOFILS)

per MARIUS ANDRE

TEXT FRANCÉS I TRADUCCIÓ CATALANA

Un tomo

UNA pesseta

III
L'altra nit, dormint-hi a soia,
s'ensorrà un tot de teulada
de ma casa prò, per tota,
vaig lliurar-me l'espina. Sor Fénix

IV
Pel tot, dius que enguany tindrem,
visita oficial de París:
i, en *Total*,—diu,—éssent aixís,
un nou emprèstit farem. P. Romaguera

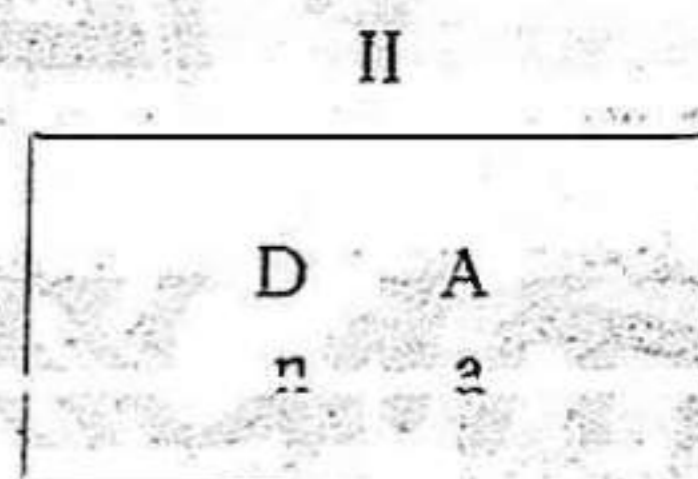
V
Neteja el pentinador
que està molt total de tot.

VI
Un doctor deia que la carn total
tot quasi totes les enfermetats. R. Campins

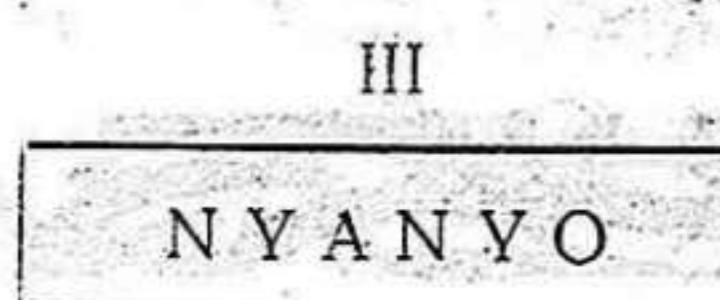
JEROGLÍFICS

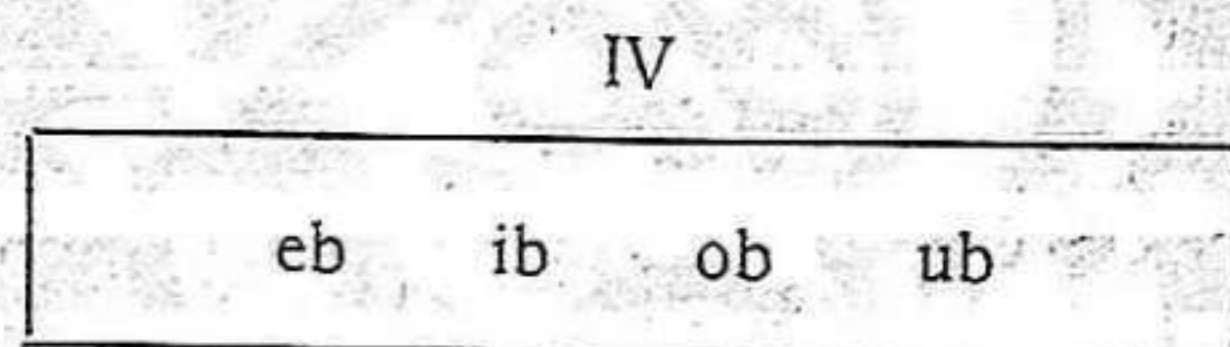
Joan Rocabert

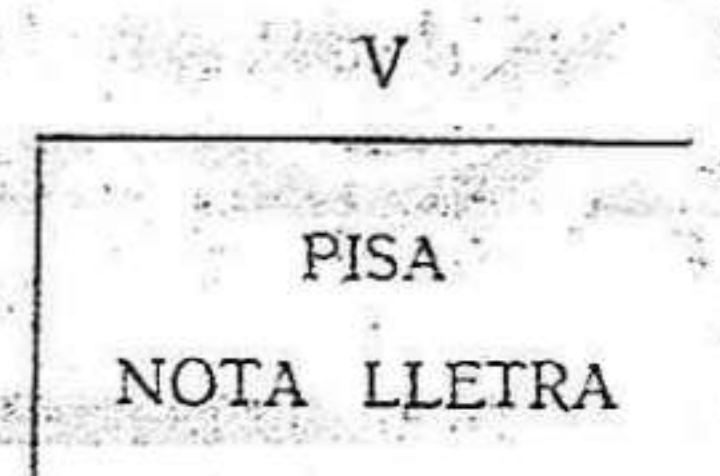
Joan Rocabert

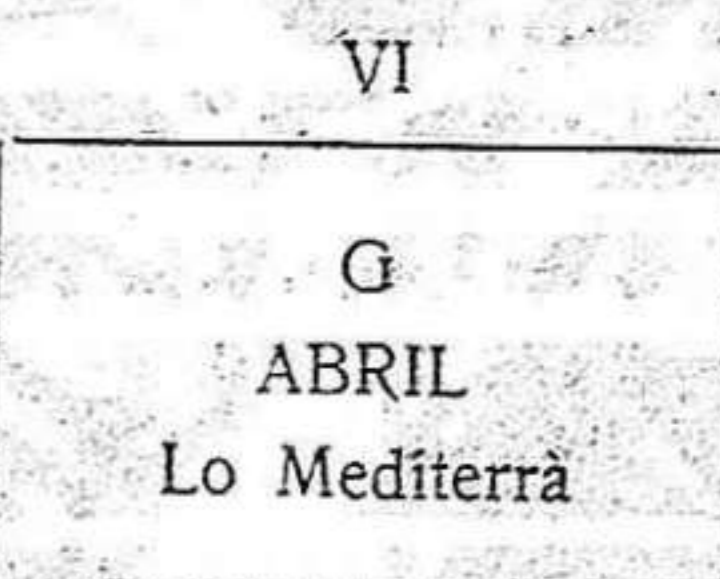
A. B. (Rector de Vallfogona)

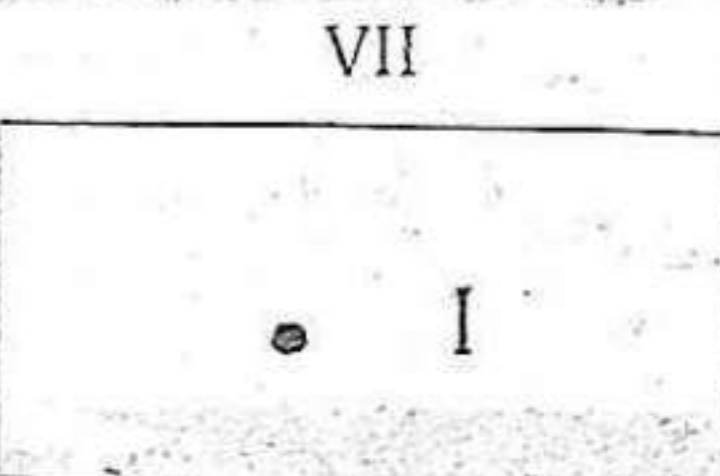
Joan Rocabert

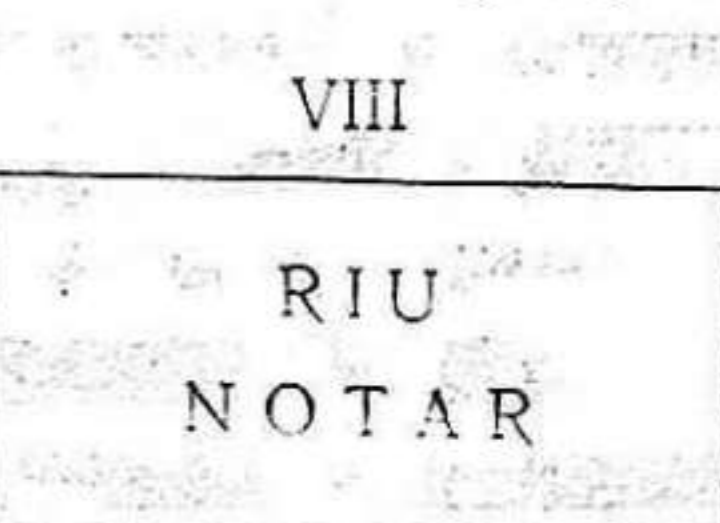
Joan Antich Puqui

J. Puig

Josep Gorina Roca

Enric Lapedra Fàbrega

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux

A CASA

Vista de l'exèrcit que ha mobilitzat en Dato